

הכנסת הוועדה המיוחדת לענייני הצעירים

מספר פנימי: 2219657
ירושלים, ט"ז בתמוז התשפ"ד
22 ביולי 2024

לכבוד (לפי סדר א'-ב')

השר יריב לוין - שר המשפטים והמשנה לראש הממשלה

השר בצלאל סמטוריצ' - שר האוצר

השר יואב קיש - שר החינוך

השר ד"ר שלמה קרעי - שר התקשורת

מר עזן בר-טל - יו"ר מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו

עו"ד מיכל כהן - ראש רשות התחרות

נכבדיי, מכובדותיי,

הנדון: סיכום והחלטות ועדה מישיבה בנושא "מודלים ופעילות ממשלתית להבטחת תקשורת עצמאית מטיבה

עבור הדורות הבאים"

הוועדה המיוחדת לענייני הצעירים קיימה דיון ביום שלישי, י' בתמוז התשפ"ד (16 ביולי 2024) בנושא שבנדון. הישיבה התקיימה, בין היתר, בהשתתפות נציגי משרדכם, ובהשתתפות אנשי תקשורת, גופי תקשורת, ארגוני חברה אזרחית מתחום התקשורת, האינטרנט והמוגנות ברשת, וכן בהשתתפות חה"כ שלי טל מירון והח"מ.

בסיום הישיבה החליטה הוועדה

1. הוועדה סבורה כי המענה המרכזי למלחמה בתוכן פוגעני, דיסאינפורמציה ברשתות החברתיות וריכוזיות בשוק התקשורת היא חיזוק העיתונות העצמאית המקומית, ובכלל זה **הבטחת תמיכה ישירה /או עקיפה** שתבטיח תקצוב עבור תוכן עצמאי ותקשורת עצמאית כחלק מהאינטרס הציבורי.
2. הוועדה קוראת למשרד התקשורת ולמשרד המשפטים לקיים חשיבה משותפת עם החברה האזרחית למציאת מודלים להבטחת תקשורת עצמאית ומקצועית, תוך הבטחת גם סוגיית המוגנות ברשת.
3. הוועדה מגנה קריאות הסתה נגד גופי תקשורת ועיתונאים עצמאיים בקריאות כגון "ערוצי תרעלה" ו"בוגדים". הדרדרות ההסתה עד כדי צורך של עיתונאים בישראל לשכור שומרי ראש היא פסולה ומסוכנת במשטר דמוקרטי.
4. הוועדה מוטרדת מהעדר הרגולציה על תכנים פוגעניים אלימים ומיניים ברשתות החברתיות גם בחשבונות שבהם יש לכאורה סינון חינוכי, וקוראת למשרד התקשורת ולמשרד המשפטים לפעול בדחיפות לקידום החלטות להגברת מוגנות ילדים ברשתות החברתיות, בדגש על החמרת הגבלת הגיל המותר לפתיחת חשבון והחמרת אימות פתיחת חשבון כאמור. הוועדה שמעה תיאור המצב הנוכחי ביחס לעולם, **במונחים של מצב חירום לאומי שאף הוחמר לאחר ה-7.10.**

5. הוועדה קוראת לשר החינוך לפעול לבחינת קידום חוזר מנכ"ל המסדיר את נושא החזקת סמארטפונים בבתי ספר יסודיים, בדומה לאמנות הורים הקיימות כבר היום, או לחילופין לבחון את הפתרונות המצויים במדינות מתקדמות בניסיון לקדם את מוגנות הילדים.
6. הוועדה קוראת לשר האוצר ולשר התקשורת לקדם חקיקה המתמודדת עם עקיפת מס החברות על ידי חברות זרות המפעילות את הרשתות החברתיות בישראל ולהן נגישות לדאטה המקומית על אזרחי ישראל ושליטה על תוכן שלעיתים פוגעני למשתמשים צעירים. במקביל יש לשלב כאמור, תמיכה ישירה ו/או עקיפה (הורדת מע"מ) בעיתונות המודפסת.
7. הוועדה קוראת למשרד התקשורת ולמשרד המשפטים לזרז את קידום החקיקה העוסקת באסדרת שוק התקשורת, ולקדם בה גם צעדים מעשיים לעניין המוגנות ברשת.
8. הוועדה רואה בהתנגדות משרד התקשורת בדיון מלענות על שאלות שעלו בישיבה בטענה כי עמדת המשרד פורסמה בתזכיר וכי המשרד בוחן את הערות הציבור - כביזוי הוועדה והכנסת. יודגש, כי תזכיר חוק ובחינתו אינו חומת מגן מפני קיום פיקוח פרלמנטרי במהלך תהליך ארוך זה. הדברים אף חמורים יותר נוכח העובדה שתזכיר החוק אפילו לא מתייחס לרשתות בינלאומיות המשפיעות באופן קריטי על מאפייני שוק התקשורת כיום ובעיותיו, ביניהן: גוגל, ספוטיפיי, נטפליקס ועוד.
9. הוועדה קוראת לשרי התקשורת, התרבות והאוצר לקדם תמיכה ביצירה מקומית עצמאית והסרת החסמים שהוערמו בתחום בתקופה האחרונה. היצירה המקומית אינה היצירה עצמה בלבד, אלא מעטפת תעסוקתית רחבה של אנשי מקצוע מלווים. הוועדה מתריעה מפני חיסול השידור המקומי שיוביל לחיסול התרבות הישראלית ושולח מסר להחלת צנזורה עצמית על ידי יוצרים, בשעה שעצמאותם מהותית במדינה דמוקרטית. תוצאה של הדבר היא **החלשת** העיתונות והיצירה העצמאיות, ו**בריחה** לרשתות החברתיות בהן דיסאינפורמציה רב ללא אף סנקציה בגין יצירת אמת חלופית (כך למשל למעלה משליש מהתעבורה ברשת הינה על ידי בוטים זדוניים).
10. הוועדה פונה לרשות השנייה בבקשה לקבל נתוני הפעלת סנקציות כנגד הפרת כללי אתיקה עיתונאית מקצועית בשנתיים האחרונות, תוך פירוט כלי התקשורת המפרים, חומרת ההפרה והסנקציה שננקטה.
11. הוועדה מוצאת שיש לקבוע תקופת צינון בעת מינוי אנשי הרשות השנייה לשעבר כחברי הדירקטוריון הבוחר לתפקיד מנכ"ל ברשתות אחרות. יש בכך "דלת מסתובבת" שיש למנוע בעתיד.
12. הוועדה פונה למשרד המשפטים בבקשה להשלמת מענה בדבר סטאטוס קידום הטיפול הבין-משרדי והחקיקה להבטחת המוגנות ברשת. כמו גם, השלמת המענה על ידי משרד המשפטים ומשרד האוצר בדבר חקיקה המתמודדת עם עקיפת מס החברות על ידי ענקיות האינטרנט והצפי בדבר התקבולים מהן בעקבות מיסוי כאמור.
13. הוועדה פונה לרשות התחרות לבחון את השפעות התחרות של ענקיות האינטרנט על שוק התקשורת המקומי, ולהדביק את קצב הרגולציה האירופאית, האוסטרלית והאמריקאית על ענקיות האינטרנט. כיום המצב **פרוץ**, למרות שמדובר בבעיה ידועה כבר שנים וכך גם החקיקה בעולם.

אודה על טיפולכם ועל התייחסות משרדכם עד ליום 22 בספטמבר 2024.

בכבוד רב,

חה"כ נעמה לזימי

יו"ר הוועדה